

Høvuðsgreinarlesturin á Føroyamálsdeildini aftur útsettur:

Hjálparloysi og vantandi dirvi orsøkin?

Stendur og fellur menningin av Føroyamálsdeild Fróðskaparsetursins við einum svía? Hetta tykist vera niðurstøðan, Setursráðið og Føroyamálsdeildin eru komin til, aftan á tvey ára fyrireikingar og minst triggjar útsetingar av høvuðsgreinarlestrinum í føroyskum og norðurlenskum, sum skuldi byrja nú til heystar.

Ikki nóg gott grundarlag

Í frágreiðing frá Setursráðnum, send út til øll tey føroysku bløðini herfyri, varð upplýst, at Bjørn Hagstrøm, professari, ið varð settur sum leiðbeinandi oddamaður fyri høvuðsgreinarlestrinum, nú hevði boðað frá, at hann ikki kundi taka við meira enn hálvum starvi. Hetta metti Føroyamálsdeildin ikki vera nóg gott grundarlag til at byrja høvuðsnámið við. At Hagstrøm einans vildi í hálvt starv var kortini greitt longu seinasta heyst.

Somuleiðis, at Setursráðið var sinnað at fara í holtur við lesturin undir hesum treytunum, men Føroyamálsdeildin stóð imóti tí.

Exam.art útbúgvingin, ið er grundarlagið undir høvuðsnáminum, byrjaði longu 1976, og tí kann tað eisini sigast, at Fróðskaparsetrið í roynd og veru hevur havt tíggu ár til tess at fyrireika hetta nám. Sjálvandi helst við føroyingum á odda, men høvdu fingið sær neyðugan førleika og útbúgving fyri at undirvísa og leiða undirvísingargrøtt á hægsta stigi á einum lærðum háskúla. Hesar

føroysku lærarakreftirnar eru til — á Føroyamálsdeildini! Kortini valdi Fróðskaparsetrið at lita á svian, istaðin fyri at hyggja at egnum kreftum, geva teimum stuðul til at fáa hægst møguliga útbúgving og nýta teir til tað endamálið, Føroyamálsdeildin er ætlað til. Hetta er stórt vónbrot fyri teir nógvu næmingar, ið hava bíðað eftir og fyriríkað seg til høvuðsgreinarlestur í føroyskum. Íalt høvdu 27 exam.art. næmingar boðað frá áhuga at fara undir lesturin.

Lesturin ófullgigjaður

At føroysk mentan avgjørt og óundansleppandi hevur hetta nám fyri neyðini er einki ivamál, tá hugsað verður um tað almenna undirvísingarskið ið føroyskum. Við exam.art. náminum einans hava hesir studentar litlar og ongar møguleikar fyri at fáa fast starv, eitt nú á studentaskúlunum og HF-skeiðunum. Hetta hevur Landsskúlafyriritingin sligið fast. At lesturin í føroyskum hevur verið so jánkasligur og ófullgigjaður, hevur

Edvard Jónsson
skrivar

eisini havt tað við sær, at føroyskt mál ikki hevur tað virðing ímillum næmingarnar sum sømir seg einum og hvørjum móðurmáli, i mun til nógvar aðrar greinar, eitt nú danskt. Bart út sagt: føroyskt er rukkan umborð á tí føroysku mentunar-sluppini í dag. Henda grøtiliga sannroynd varð m.a. staðfest í minnisverðum samrøðum, »Ungdómssendingin« hjá útvarpinum hevði við føroyskar skúlaungdómar fyrri í ár.

Ovurstóran týðning fyri føroyska mentan

Sostatt hevur Føroyamálsdeildin ómetaliga stóran týðning fyri føroyska mentan, og eina ábyrgd, hon ikki kann sleppa undan. Upplýsingarnar frá Føroyamálsdeildini og Fróðskaparsetrinum til almenningin um arbeiðið, ið har verður gjørt, liggur eisini á lágmarkinum. Tí er tað heldur ikki óvanligt at mæta fólki, ið onga hóm-ing hava av, hvat fer fram á Fróðskaparsetrinum, hvønn leiklut eitt nú Føroyamálsdeildin hevur í føroyskum mentunarlívi,

ella yvirhøvar hvørja sam-felagsliga nyttu hon ger. Tað er tiskil tørvur á ovurhonds stórum tiltaki fyri at skapa álit á deildina millum fólk, og at hevja hana upp til tað virðingarsæti, tilíkar deildir hava aðrastaðni í Norðurlondum. At Føroyamálsdeildin ger eitt ovurstórt verk, eitt nú viðvíkjandi staðarnavnagransking, innsavning av orðum o.s.frv., er sjálvsagt. Men tað verkið tykist mestsum gjørt í loyndum. Tí er ikki vistur nóg stórus ansur, og tað fær ikki nóg góða undir-tøku, uttan at tað nýtist vera sök teirra, ið har starvast. Aðrastaðni í Norðurlondum er móðurmálsdeildin og tann vegleiðing og gransking, sum fer fram á tí livandi málinum, stoltið hjá avvarðandi universitetum.

Sosíalurin hevur kunnað seg við umstøðurnar á Fróðskaparsetrinum í sambandi við ta seinastu útsetingina av høvuðsgreinarlestrinum, og tosað við professararnar Bjørn Hagstrøm og Reidar Djupedal, umframt Eivind Weyhe á Føroyamálsdeildini og Jóan Paula Joensen, formann í Setursráðnum.

etj.

